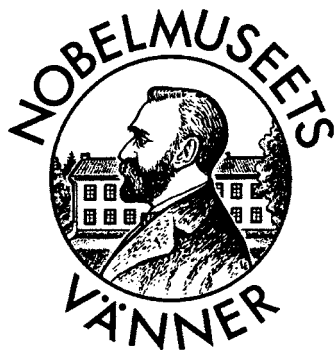


NOBELVÄNNEN

Nr 2 Medlemstidning för Nobelmuseets Vänner 2008



**Högtidligt firande av
Alfred Nobels 175-årsdag**



Styrelsen för Nobelmuseets Vänner 2008

Ordförande: Marita Olén Widenberg

Vice ordförande: Karin Sköld

Sekreterare: Jenny Johansson

Kassör: Sven Gunnar Wall

Ledamöter:

Sven Eriksen, Lucinda Håkansson, Lasse Sjöberg

Suppleanter:

Ulla Asp, Britt Hansson, Tomas Hansson, Anneli Lyckeborn

Adjungerad: Elisabeth Röckert

Redaktör: Marita Olén Widenberg

Omslagsbild:

*"Alfred Nobel" uppvaktas på 175 årsdagen med en ros av Nobelmuseets vänner
ordf. Marita Olén Widenberg under överinseende av "Kung Oscar II".*

Foto: Alexander Widenberg.

ORDFÖRANDEN HAR ORDET

Hej alla Nobelvänner!

Vid den här tiden på året är det vanligt att man blickar tillbaka och försöker sig på någon form av sammanfattning av året som gått. Jag har istället tagit mig friheten att här göra en sammanfattning av hela min tid i styrelsen för Nobelvännerna.

Jag invaldes i föreningens styrelse 2001, lagom till firandet av Nobelpriset 100 år, och har verkat under 4 olika ordföranden; Rolf Lindelöf, Torvald Wästbjörk, Olle Olsson och Bengt Johansson. Själv valdes jag till ordförande 2006 och har nu innehaft denna position under 3 år.

Evenemang

Mycket har hänt inom föreningen. Vårt syfte är ju att stötta Nobelmuseet och att sprida kunskap om Alfred Nobel. Hösten 2004 bestämde vi oss därför för att marknadsföra Nobelmuseet inför Karlskogaborna. Det var då relativt få Karlskogabor som överhuvudtaget besökt Nobelmuseet. Vi ville göra något för att locka folk att komma. Det är ju alltid lättare att komma tillbaka till en plats om man redan en gång varit där.

Christmas Carols var starten för vår satsning. Vi ville göra så fint och stämningsfullt som möjligt även från utsidan. Kommunen ställde upp med lampor i en stor julgran – som dessvärre blåste omkull under stormen Gudruns härjningar. Vi skaffade 5.000 kronor i sponsring och köpte gran- girlanger till husfasaden, likadana som vi kan se på bilder från Alfreds tid. Till vår glädje används dessa varje år sedan dess.

Vårt första Christmas Carols körde vi två helger i rad, tätt följt av tolv Sköna Sön-



dagar, med varierande program (mestadels musik). Allt för utsålda hus och "Alfred Nobel" deltog de flesta gångerna och visade upp sig till publikens glädje. Alla våra evenemang hade olika teman som gick igen i förtäring, pyntning och personalens klädsel.

Dessutom anordnade vi konsert i parken vid Björkborns Herrgård under sommaren 2005 med över 400 besökare.

Christmas Carols kunde vi fortsätta med under fyra årtack vare att några styrelsemedlemmar tillsammans med familjemedlemmar troget ställde upp i det omfattande arbetet med både förberedelser och genomförande.

Alla dessa verksamheter gav ett väsentligt ekonomiskt tillskott till föreningens verksamhet. Vi hade även förmånen av att ortens lokaltidningar var välvilligt inställda och bevakade våra evenemang.

Vi har under åren genomfört en rad olika, mycket lyckade vårutflykter med stort deltagarantal.

Peter Sundh (alias Alfred Nobel)

Det är med en särskild glädje jag konstaterar Nobelvännernas centrala roll och betydelse för att Peter Sundh över huvud taget finns kvar i Karlskoga och på Nobelmuseet - där hans teaterguidningar utvecklats till ett

verkligt starkt dragplåster samt rönt de besökandes stora uppskattning.

På höstmötet 2003 bjöd föreningen in Peter för att gestalta Alfred Nobel, vilket föranledde museet att ge Peter timtjänstgöring som teaterguide. Museet hade tyvärr inte resurser att fortsätta anlita Peter, varför han var tvungen att skaffa annat arbete.

Genom att jag kunde få Imatra Kilsta AB:s VD att garantera lönen för Peters fortsatta arbete på Nobelmuseet under en tid, valde han, till vår glädje att avstå från planerna att flytta till England.

Ett år senare valde kommunen att projektanställa Peter. Numera är han fast anställd och teaterguidningen är räddad.

När jag 13 dec. 2006 tog med Peter Sundh gestaltande Alfred Nobel - till landshövding Sören Gunnarssons residens som en mycket lyckad överraskning för Nobelpristagaren i medicin Barry Marshall, blev succén fullständig. Jens Schollin, rektor vid Örebro Universitet, berättade häromsistens att han vid varje kontakt med Barry Marshall påminns av honom om hur fantastiskt det var att möta Alfred Nobel.

Nobeldagar

Nobelvännerna förverkligade under 2007 idén med Nobeldagar i Karlskoga och samlade flera kulturhändelser under ett gemensamt namn den vecka där Alfred Nobels födelsedag inträffar. Det var en glädje att kunna inbjuda alla organisationer som ville medverka; kulturella föreningar, hembygdsföreningen, museer, de olika kyrkorna, skolor, företag m fl. Det första året var fantastiskt och årets upplaga ännu bättre eftersom ännu fler deltog i evenemangen. Kommunledningen har varit mycket positiv och även medverkat

i flera av våra evenemang. Själv har jag verkat som samordnare bägge åren. Nobelvännerna är givetvis även i fortsättningen villiga att *låna ut* vår speciallogo för Nobeldagarna till kommunen men även till övriga deltagare – en logo som vår käre framlidne medlem Ola Olsson tog fram speciellt till vårt 20-årsjubileum med Nobeldagarna i Karlskoga.

Testamentet

Inför Nobelvännernas 20års jubileum 2007 ville vi ytterligare framhålla Karlskogas betydelse för Nobelprisernas tillkomst. Då kom idén att få en teaterpjäs om Alfred Nobels testamente skriven. Vi bad Peter Krantz att göra detta. Peter lät sig övertalas och skrev en alldeles utomordentlig teater version baserad på Ragnar Sohlmans bok Testamentet. Nobelvännerna betalade för arbetet, som fallit mycket väl ut.

- * Teaterpjäsen Lyset spelar pjäsen med stor framgång (bl.a folkhögskolan, företag, visning för kommunens årskurs 3 i gymnasiet, teaterfestival samt offentliga föreställningar).
- * Nobelmuseet har bjudit in personal från Nobelmuseet i Stockholm för att se pjäsen och teaterguidningen.
- * Vår förre landshövding Sören Gunnarsson blev avtackad av Nobelmuseet med en förevisning av teaterstycket.
- * Peter Sundh har fått ytterligare inspiration och utvecklat sin fantastiska teaterguidning med hjälp av pjäsen.
- * Nobelmuseet har påbörjat en planering att göra ett galleri med tavlor av de personer som var betydelsefulla för att Alfred Nobels sista vilja blev verklighet.

Vi konstaterar att vi lyckats väl med vår

målsättning att sprida kunskap om Alfred Nobel och Nobelmuseet.

Uppsatstävlingen

Alfred Nobel var som bekant mycket intresserad av litteratur. I denna hans anda har vi valt att satsa på att sprida kunskap om honom till ungdomar. Vi valde att på vårterminen inbjuda alla stadens elever i årskurs 1 på gymnasierna till en uppsatstävling. Ett syfte var att uppmuntra till skrivande – ett annat syfte var att få ungdomar att lära sig mera om sin hembygd och dess historia. Att vi dessutom lyckades intressera Svenska Akademiens Odd Zschiedrich att medverka vid prisutdelningen har varit en stor förmån som vi är oerhört glada för. Vi är även glada för det goda samarbete som finns med stadens skolor – särskilt svensk lärare – samt juryn som bedömt uppsatserna. Ett sådant här evenemang kostar mycket pengar, som vi inte inom föreningen skulle kunnat genomföra utan sponsring. För att säkerställa fortsättningen på Novellpristävlingen har Bharat Forge Kilsta AB nu tagit över ansvaret för evenemanget. Denna aktivitet överensstämmer mycket väl med företagets policy avseende samhällsinsatser och ligger helt i linje med företagets omfattande satsning på stipendier till gymnasieelever i Karlskoga och Degerfors. Vi tycker det är viktigt att ungdomar uppmuntras att även framgent fördjupa sig i hembygdens historia där Alfred Nobel utgör ett väsentligt inslag.

Hedersmedlemmar

Vi har under de senaste två åren till min glädje kunnat utse två nya hedersmedlemmar, vår egen Peter Sundh samt professor Anders Bárány för sina insatser till främjandet av föreningens syfte och verksamhet.

Ekonomiskt stöd till Nobelmuseet

Under de senaste åren har föreningen bidragit med en hel del slantar till Nobelmuseet:

- * Upprustning av Fiffiga Huset (2004) 50.000 kr
- * Hemsida för Nobelmuseet och skyltar (2005) 20.000 kr
- * Kläder till Alfred Nobel (2005-06) 10.000 kr
- * Säkerhetsmonter med fiberljus för Alfred Nobels dödsmask (2007) 50.000 kr
- * Öppet hus under Nobeldagarna för att alla skulle ha möjlighet att besöka museet utan att behöva betala (2008) 50.000 kr

Vi är mycket glada över att ha haft möjlighet att bidra med dessa generösa belopp.

Egen hemsida

Sen 2006 har föreningen haft egen hemsida /(www.nobelmuseetsvanner.se) där bl a information om vårt syfte, styrelsen och vad ett medlemskap innebär finns. Dessutom presenteras program och referat från evenemang samt även tidningen Nobelvänner. På hemsidan återfinns även bildspel från Nobeldagarna 2007 och 2008.

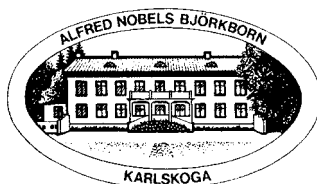
* * * *

Vi alla Nobelvänner kan känna stolthet för vad vi åstadkommit hittills – vi är viktiga för marknadsföringen av vårt Nobelmuseum. En resurs att verkligen ta tillvara.

Jag vill passa på och önska alla medlemmar i föreningen

EN RIKTIGT GOD JUL och
ETT GOTT NYTT ÅR.

Marita Olén-Widenberg
Ordförande



Nobelmuseet

Karlskoga

Besök **Alfred Nobels sista hem** i Sverige, Björkborns Herrgård, upplev en dramatiserad guidning och se hans **laboratorium** med originalutrustning.

Bofors industrimuseum på Björkborn visar en 350-årig industrihistoria.

Fiffiga Huset, intill laboratoriet, är en experimentverkstad för alla åldrar.

Mellan 1/6 - 31/8 öppet tisdag - söndag 11.00 - 16.00.

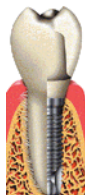
Vi tar emot på övriga tider efter förhandsbokning.

Konferensmöjligheter finns. Kaffestuga.

Ring för information 0586-834 94



Världsledanden på tandimplantat



Nobel Biocare är ett innovativt, medicinteknisk företag som är världsledande producent av innovativa estetiska ersättningar för förlorade tänder med sina varumärken Brånemark System®, NobelSpeedy™, NobelPerfect™, NobelDirect™, Replace@Select (dentala implantat), samt Procera® (individuellt utformad protetik). Nobel Biocare är en komplett leverantör av restaurativ tandvård, med ett brett produktprogram som omfattar tandkronor, bryggor och implantat, liksom utbildningsprogram och kliniskt dokumenterade behandlingskoncept.

Nobel Biocare har ca 2200 anställda i 35 länder. Den totala försäljningen 2007 uppgick till 669,9 MEUR. Produktion sker i Sverige, USA och Japan. Vid fabriken i Karlskoga tillverkas Titankomponenter.

Tillverkning: Nobel Biocare AB
Dimbovägen 2
691 51 KARLSKOGA
0586-818 50

www.nobelbiocare.com

ANDERS BÀRÀNY UTSEDD TILL HEDERSMEDLEM I NOBELVÄNNERNA

*På höstmötet 15 okt. 2008 blev
professor Anders Båråny utsedd till
Hedersmedlem i Nobelmuseets Vänner.*

Professor Anders Båråny har under många år ställt upp för föreningen med sin stora kunskap om Alfred Nobel. Vi har även tagits emot av Anders Båråny både på Vetenskapsakademien och Nobelmuseet i Stockholm.

Dessutom har han gjort flertalet besök här i Karlskoga, senast vid Nobeldagarna förra året, då han vann mycket uppskattning som konfrencier på Nobelkonserten.

Den här gången höll han ett intressant föredrag **"Nobelprisen i tiden"**. Anders Barany berättade om vad som händer ute i kulisserna bakom Nobelpriserna.

Där finns många trojänare som gör otroliga insatser som gör det möjligt att kunna dela ut priserna. En av de personer han berättade om hade t.ex. suttit i Nobelkommittén i 60 år.

Nobelvännernas motivering lyder:

"Anders Barany är utnämnd till hedersmedlem i Nobelmuseets Vänner för ovärderligt stöd i vår verksamhet genom att med engagemang och frikostighet dela med sig av unika Nobelkunskaper under en lång följd av år."

Vår medlem Marie Gadde har målat en



*Ragnar Sohlman övervakar från sin plats på väggen när Marita O-W överlämnar diplomet till professor Anders Barany som bevis på att han nu är hedersmedlem i Nobelmuseets vänner.
Foto: Bengt Björk, Karlskoga Kuriren.*

vacker tavla av Björkborn herrgård som föreningen fick i gåva. Den skall hängas på museet.

Vi är mycket glada för den fina gåvan.

Nobelmuseets Vänner önskar alla sina läsare en

God Jul

och Ett Gott Nytt År

NOBELKONSERTEN

Som presentatör vid Konsertföreningens Nobelkonsert i Musikpalatset tjänstgjorde vår allas Jan Hammarstedt, hedersmedlem i Nobelvännerna.

Konserten ingick alltså i Nobeldagarna där en rad kulturföreningar medverkar, däribland Karlskoga konsertförening.

Vid konserten framfördes två stora verk av den ryske kompositörer Peter Tjajkovskij: violinkonserten och 5:e symfonin.

Jan Hammarstedt delade med sig av sin kunskap om Peter Tjajkovskij på ett mycket underhållande sätt mellan de olika musikstyckena.

Varför spelar man då musik av Tjajkovskij på en Nobelkonsert?

På sin egen fråga svarade Jan Hammarstedt att det finns flera beröringspunkter och nämnde tre. Båda verkade samtidigt i Ryssland, båda hade ett speciellt förhållande till kvinnor och båda hade ett internationellt engagemang.

Om de någon gång träffades i Ryssland är oklart men de verkade samtidigt där. Båda var ungarlar men Tjajkovskij försökte trots att han var homosexuell ingå ett äktenskap. Det slutade med katastrof och makarna skildes efter tre veckor.

Tre generationer Nobel verkade i Ryssland och hade utomordentligt stor betydelse för landets utveckling. Familjen Nobel var nog tidernas mest uppfinningsrika familj. Ludvig Nobel skapade bokstavligen den ryska oljeindustrin. 1879 grundades Nafta-produktionsbolaget Bröderna Nobel av Alfred och hans två bröder. Alfred var den mest intellektuella och litterärt bildade av bröderna.

Internationella engagemang

Ett annat intresse som förenade Nobel



*Jan Hammarstedt, hedersmedlem i Nobel-museets Vänner gjorde en fin prestation som konfrenier vid årets Nobelkonsert.
Foto: Alexander Widenberg*

och Tjajkovskij var deras internationella engagemang. Båda reste flitigt och tog intryck av vad de såg. Det fanns ryssar som kritiserade Tjajkovskij för att hans musik var för västerländsk påverkad. Som bekant blev också Alfred Nobel kritiserad för hans internationella engagemang: Nobelprisen var ju till mångas förtret avsedda inte främst för svenskar utan för forskare från alla länder.

Dagens konsert

Konserten inleddes emellertid med något så sällsynt som ett uruppförande av en Ouvertyr, komponerad av Mohammed Ali som dessutom spelade i orkestern. Mohammed kommer från Irak och har personligen upplevt krigets fasor och hans musik har den beröringspunkten med Alfred Nobel att den protesterar



Symfoniorkesterna och deras dirigent Katarina Andreasson tar emot publikens ovationer efter konserten. Foto: D-Å Widenberg.

mot alla slags krig och kan ses som en fredsappell.

Kvällens dirigent var Katarina Andreasson, som tillträdde som chefsdirigent och konstnärlig ledare för Karlskoga symfoniorkester

våren 2008. Glädjande var också att Katarina hade med sig 15 studenter från Musikhögskolan i Örebro.

Utdrag ur Jan Hammarstedts manuskript som presentatör

StyleTex AB
Present & Reklam

jenny@styletex.se

Tel. 073-20 314 50

www.styletex.se

Kvalité in i minsta detalj

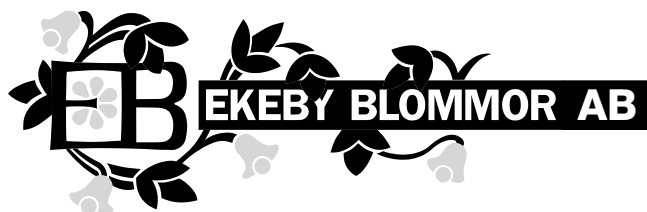
Konferens • Restaurang • Hotell



Förstklassigt kök och vacker miljö.
Vi serverar lunch 11.30 - 13.00.
Husmanskost och Affärslunch.
Middag från kl. 18.00 à la carte.
Bordsbeställning 0586-811 09.

Bofors Hotell

Bofors Hotell, 691 80 Karlskoga, telefon 0586-811 00, telefax 0586-811 50
mail: boforshotell@boforssupport.saab.se, www.boforshotell.com



TEL 555 55



interflora®

Alla kort i ett kort – Prova vårt nya **ALLKORT**
på Handelsbanken.

Bonus i form av aktivt fondsparande.

Handelsbanken

Kyrkbacken 1, Karlskoga, Tel 0586-72 11 00

KONST SOM INTRESSERADE ALFRED NOBEL

”Konsten under Alfred Nobels tid”. Ett kåseri, men också allvar, framfördes på måndagskvällen i Konsthallen av museichef Anna Svensson Kristinehamns Konstmuseum.

– Alfred Nobel hade ett 70-tal verk av kända konstnärer i sin våning i Paris vid sin död, säger Anna Svensson. Att Alfred Nobel hade ett stort bibliotek med ett par tusen böcker vet vi. Han hade också intressen i konst och på måndagskvällen berättade Anna Svensson från Kristinehamns Konstmuseum om det hon på kort tid forskat fram.

– I sin våning i Paris hade Alfred Nobel ett 70-tal konstverk vid sin död, säger Anna Svensson. Sakerligen fanns det också konstverk i hans hem i Karlskoga och i San Remo där han också bodde tidvis.

Anna Svensson fokuserade i sitt kåseri/ anförande på den franska konsten som fanns under Alfred Nobels levnadstid. Ingres, Bougeurau, Jean-Léon Gérôme, Delacroix, Courbet, Millet, Corot, Manet, Monet, Cezanne och Van Gogh var exempel på konstnärer som var verksamma under samma tid som Alfred Nobel.

– Svenska konstnärer under den här tiden var bland annat Anders Zorn, Carl Larsson, Marcus Larsson och Gustaf Cederström, berättar Anna Svensson.

När det gäller Anders Zorn, så målade han ett porträtt av Alfred Nobels mor. – Alfred Nobel stod sin mor mycket nära och hade porträttet med sig vart han reste, säger Anna Svensson. Gissningsvis så kan man nog tro att Alfred Nobel och konstnären Zorn träffades. Marcus Larsson var ett



Museichef, Anna Svensson, berättar om den franske konstnären Millet och visar hans konstverk "Herdinna med sin flock". – Millet tillhörde Barbizonskolan och skildrade livet på landsbygden, säger Anna Svensson. Van Gogh var en av många konstnärer som inspirerades av Millets bondemotiv. Foto: Malin af Kleen Karlskoga-Kuriren

annat konstnärnsnamn som dök upp vid bouppteckningen efter Alfred Nobel. I hans samling fanns också kvinnliga konstnärer som Madeleine Lemarire. Om henne berättas det att hon öppnade upp sin ateljé för unga konstnärer. Anna Svensson tror, men har inte kunnat få fram det, att Alfred Nobel träffade många av de konstnärer som fanns representerade i hans samlingar.

– Det går nog att belägga att Alfred Nobel träffade Anders Zorn, men han har nog träffat även andra konstnärer, säger Anna Svensson. Det finns nog mycket att forska

i och möjligen går det att gå in i Alfred Nobels brevsamling och där hitta saker som är okänt.

Efter Anna Svenssons anförande berättade Marita Widenberg att Alfred Nobels mamma svarat på Anders Zorns brev när han ville porträttera henne. Svaret var att ”hon minsann inte tänkte ta av sig kläderna”. Det gjorde hon heller inte, utan på det porträtt som Alfred Nobel hade av sin mor var hon fullt påklädd.

Leif Tallmyren
Karlskoga-Kuriren.

Nordea Bank AB (publ)



Kungsvägen 35, Karlskoga
0771-22 44 88
nordea.se

Vilket sparande är bäst för just dig?

Ta kontakt med ditt Nordeakontor,
så finner vi tillsammans den spar-
form som passar dig bäst!

Gör det möjligt

Nordea 

Verktyg och förnödenheter för industrin



Maskinvägen 1, 691 23 KARLSKOGA
Telefon 0586-640 80

EN STORSLAGEN FEST TILL ALFRED NOBELS ÄRA

Med bakelser, fanfarer, stående leven, drillflickor, dans, musik och sång, inspirerande föreläsning om språket och inte minst utdelandet av pris för uppsatstävlingen om honom själv firades Alfred Nobels 175-årsdag i Bregårdsskolans aula i Karlskoga den 21 oktober 2008.

En storslagen fest

Med bakelser, fanfarer, stående leven, drillflickor, dans, musik och sång, inspirerande föreläsning om språket och inte minst utdelandet av pris för uppsatstävlingen om honom själv firades Alfred Nobels 175-årsdag i Bregårdsskolans aula.

–För att ha varit död så länge mår jag ganska bra, konstaterade hans alias Peter Sundh.



Kommunalrådet Nina Laitilä uppskattade Nobelvännernas och Bharat Forge Kilstas satsning på ungdomarna. Foto: Alexander Widenberg



Småstjärnorna från Kulturskolan under ledning av Ulla-Lena Thodal – Lindgren hyllade jubilaren på ett förtjusande sätt. "Här kommer vi och gratulerar vår Alfred på hans födelsedag". Foto: Alexander Widenberg.



Odd Zschiedrich överräcker Svenska Akademiens ordlista till stolta pristagare Mattias Tylleskär och Linnea Borg. Foto: Alexander Widenberg.

Några presenter ville födelsedagsbarnet inte ha för egen del, men sade sig vara glad om besökarna lade så mycket som möjligt till den drogfria skolavslutningsfesten på

Näset som ska ordnas för ungdomar till sommaren i samarbete med kyrkan. Själv tyckte han vara nöjd med den ros han fick av kvällens värdinna Marita Olén-Widenberg, ordförande i Nobelmuseets vänner.

Kommunalrådet Niina Laitila, ordförande i barn- och utbildningsnämnden, talade om Alfred Nobel som kemist, men en skrivande kemist med författardrömmar. Och anknöt därmed till den uppsatstävling, som genomförts för andra gången bland eleverna i årskurs två i gymnasiet på temat ***"Den dagen Oscar II kom till Karlskoga och Alfred Nobel 1895"***.

Bra initiativ

–Ett mycket bra initiativ av Nobelvännerna, sade Niina Laitila och tackade dem och Bharat Forge Kilsta, som sponsrar prispengarna till de tio vinnarna, och till Svenska akademien, som skänker var sitt exemplar av Svenska akademiens ordlista.

Sedan var det dags för huvudpersonen Alfred Nobel/Peter Sundh och hans högvälborne gäst Oscar II/Olle Söderberg att göra entré.



Vinnarna i uppsatstävlingen "Den dagen Kung Oscar II kom till Alfred Nobel i Karlskoga". Fr. vä. Linnea Borg, Mattias Tylleskär Marie Hedelund, Johanna Nyberg, Evelina Herlufsén, Jessica Mattisson, Emelie Wilhelmsson, Douglas Funke, Elin Eklund och Malin Danielsson. Foto: Alexander Widenberg.

Programmet som de och en nästan fullsatt aula fick ta del av var digert: Kulturskolans Paradorkester spelade, inte mindre än 47 drillflickor drillade, Småstjärnorna sjöng, till och med på ungerska om en svensk kemist, det dansades – mycket innovativt med samma danser inspelade i Karlskogamiljö på filmduk, och trion SoLiSa sjöng alldeles utmärkt. ”Jag vill ha ett hus vid havet” var rent läcker. Huvudnumret, förutom novellprisutdelningen, var förstås Odd Zschiedrichs föredrag **”Språket, själens fingeravtryck”**. Med utgångspunkt i den bok som av svenska folket valts som 1900-talets främsta, Vilhelm Mobergs Utvandrarepos, talade han om språkets betydelse. Om hur den 27-årige Karl-Oskar blev som ett skolbarn när han kom till Amerika och inte förstod språket. Hur han tappat språket, det viktigaste, det som gör oss till människor.

–Språket gör oss unika. Mitt språk är min identitet, sade han. Och talade om hur samma sak kan uttryckas på olika sätt – det som för en präst kan vara ett himmelskt under, är för en annan en jävla tur. Och hur lätt det är att gå vilse bland



Flicktrion ”Solisa” från Kulturskolan underhöll med skönsång.

Foto: Alexander Widenberg.

orden. Och hur man kan köpa en säng men inte sömn, kosmetika men inte skönhet, hus men inte hem.

Två ädelstenar

Han citerade Drottning Kristina och Sandro Key-Åberg. Och Harry Martinsson, som trots sin fattigdom, hade två ädelstenar – solen och orden.

–Utan orden kommer du ingenstans – med orden kan du komma hur långt som helst,



Birgitta Johansson, Hellesine Taylor, Inger Gustavsson, Benny Abrahamsson och Olle Ekström (saknas på bilden gör Margareta Karlsson) ingår i den jury som gjort ett fantastiskt jobb och utsett vinnarna i årets uppsatstävling. Foto Marita Olén Widenberg



Ordf. Marita överlämnar ett tungt paket till Odd Zschiedrich som tack för hans ovärderliga medverkan under högtidskvällen.

Foto: Alexander Widenberg

sade Odd Zschiedrich och slutade med uppmaningen att som Ana Martinez se svenska språket som en älskare.

–Och vill du att äktenskapets ska hålla så titta i Svenska akademiens ordbok.

Sedan var det dags för den högtidliga prisutdelningen i årets novelltävling och Linnéa Borg, Mattias Tylleskär, Marie Hedelund, Johanna Nyberg, Evelina Herlufsén, Jessica Mattisson, Emelie Wilhelms-



En alldeles egen bakelse till födelsdagsbarnet Alfred Nobels ära.

son, Douglas Funke, Elin Eklund och Malin Danielsson kallades upp på scenen.

Fartfyllt och tidstroget

Marita Olén-Widenberg överlämnade diplom med motiveringar innehållande ord som fartfyllt, initierat, tidstroget, levande, överraskande, spännande, elegant, nyanserat och så vidare. Dan-Åke Widenberg överlämnade kuvert innehållande 1.000 kronor till var och en och Odd Zschiedrich överlämnade Svenska akademiens ordbok.

Och sedan fortsatte kalaset med födelsdagsbakelse och underhållning av kören Blandade röster.

Sigun Carlén-Slottner
Karlskoga Tidning



Som avslutning festade alla besökare och medverkande på kaffe och Nobelbakelse i foajén.

Foto: Alexander Widenberg

Swedbank



Karlskoga • Tel 0586 - 648 00



Välkommen till oss i Nya Folkets Hus!

Tel. 0586-315 90 alt 070-68 31590

Vi servar dig med:

DAGENS LUNCH ALT. MATLÅDA • CATERING
MIDDAGSBESTÄLLNINGAR • STYRELSEMÖTEN
KONFERENSER • BEGRAVNINGSKAFFE M.M.

Dessutom kan Du få hjälp med att sy om och sy nytt i vår systuga.

Jacobssons Busstrafik AB *Degerfors*

BUSSAR 19-60 PERSONER
BESTÄLLNING
EGNA ARRANGEMANG

Tel: 0586-422 35, 410 90 (Garage)

Fax: 0586-439 46

E-post: info@jacobssonsbuss.com

Internet: www.jacobssonsbuss.com

ÖPPET HUS SKA LOCKA FLER KARLSKOGABOR TILL MUSEET



Elisabeth Röckert, Sven-Gunnar Wall, Marita Olén-Widenberg och Karin Sköld hälsar välkommen till Alfred Nobels Björkborn. Med fri entré finns det ingen anledning att inte nappa på erbjudandet. FOTO: Gunna Walldén Karlskoga-Kuriren

Nobelmuseets Vänner gör det nu möjligt för alla i Karlskoga att hitta till Alfred Nobels Björkborn. Föreningen ordnar gratis inträde till Nobelmuseet under fem dagar med start kommande onsdag.– Nu finns det ingen ursäkt att inte gå hit, säger kassören Sven-Gunnar Wall.

Det är ett sponsorbidrag på 50 000 kronor som Nobelmuseets Vänner ställer till museets förfogande för att man ska

öppna upp under Nobelveckan. Bland annat för att ge möjlighet att uppleva teaterguidningen av Peter Sundh gestaltande Alfred Nobel.

– Vi vill att alla ska hitta hit. De som inte varit här vet inte vad de missat, säger Marita Olén-Widenberg ordförande i Nobelmuseets Vänner.

Utvecklad guidning

Det är också allt fler Karlskogabor som hittar till denna pärla när det gäller kul-

turella och underhållande upplevelser. Museichefen Elisabeth Röckert tycker att det kan vara värt att göra ett besök även för de som redan varit där.

– Peter Sundh har utvecklat sin guidning så det kan vara så att det hänt mycket sedan man sist besökte oss, säger hon. På Nobelmuseet är man angelägna om att specifikt Karlskogaborna ska känna sig välkomna.

– Det här är deras museum att känna sig stolta över, säger hon.

– Vi hoppas att allt fler ska bli stolta, säger Karin Sköld, vice ordförande i Nobelmuseets Vänner.

Tanken är förstås att de Karlskogabor som varit på museet ska hjälpa till med marknadsföringen genom att berätta om det för andra och även ta med vänner och bekanta på ett besök.

Att det här nu görs möjligt genom ett särskilt ekonomiskt bidrag är Elisabeth Röckert tacksam för.

– Vi tackar för det generösa bidraget från Nobelmuseets Vänner, säger hon.

Kassören Sven-Gunnar Wall berättar att bidraget gjorts möjligt genom att man använder gamla fonderade medel.

– Vi är ingen sparklubb, konstaterar han. Programmet som ska locka folk till Alfred Nobels Björkborn är brett och långt mycket mer än teaterguidningen. Hantverksdag, barnaktiviteter som ponnyridning och ansiktsmålning, veteranbilar, hunduppvisning samt Fiffiga huset och laboratoriet med mera ska öka på besöks-siffrorna under årets Nobeldagar.

Gunnar Walldén, Karlskoga Kuriren

KVALITET OCH TRYGGHET



Bergsmansgatan 8 B Karlskoga

0586 – 33 555

Funderar du på att sälja din bostad? Ring oss för en kostnadsfri genomgång.

SÄLJ TRYGGT OCH SÄKERT - MED



Svenska HemMäklarna



TESTAMENTET



*"Alfred Nobel" i samtal med "Berta von Suttner" i teaterpjäsen Testamentet.
Foto: Marita Olén Widenberg*

Så har då Nobelveckan gått av stapeln. Många trevliga evenemang avlöste varandra. Föreningar av olika slag medverkade och gjorde veckan mycket minnesrik. En av höjdpunkterna var framförandet av teaterpjäsen Testamentet, som återger Ragnar Sohlmans idoga arbete med att förverkliga Alfred Nobels sista önskan. Detta arbete gjorde han med bravur och skapade på detta sätt en världsunik och en årligt återkommande händelse i Sverige, nämligen Nobelprisens utdelande.

Teaterpjäsen

Spelet om Nobels förmögenhet är alltigenom verklig och speglas med stor dramatik och skicklighet av skådespelarna i teaterföreningen Lyset, som i årets upp-

läga spelar mer avspänt och med ännu större entusiasm än vid förra årets föreställning.

Ett par av våra vänner, som kommer från Dalsland, uttryckte sin förvåning över att vi här i Karlskoga har så duktiga skådespelare samt att staden bär på en så viktig historisk händelse. Testamentet borde bli ett årligt återkommande festspel. Vi håller med! Att många av våra skolklasser i Karlskoga får se pjäsen berikar och skapar en kunskap om "vår" världskändis långt ner i åldrarna och bidrar till att man kan känna stolthet redan i unga år över att det faktiskt var här i Karlskoga, som Alfred Nobel bodde de sista åren samt att det var här i staden man stadfäste testamentet, vars innehåll blev världsberömt. Om inte Alfred Nobel

bosatt sig här i Karlskoga så hade kanske utdelningen av prisen hamnat i Frankrike eller Italien, om det över huvud taget blivit några pris att dela ut.

Ragnar Sohlmans skicklighet

Det är intressant att följa historien hur Alfred Nobels förmögenhet blev till de årligen återkommande Nobelprisen. Ragnar Sohlmans skicklighet och förslagenhet gjorde detta möjligt. Rollen som Ragnar Sohlman i pjäsen gestaltas av pjäsens författare, nämligen Peter Krantz, som syr samman de olika turerna på ett medryckande sätt. Nämnas bör också den fryntlige Hans Jansson gestaltande Hjalmar Branting samt den värdige Oskar II spelad av Olle Söderberg. Övriga aktörer spelar

sina roller lika förträffligt. Den oslagbare Peter Sundh, som vanligt Alfred Nobel, är med sin ande närvarande och ser från sin himmel att Sohlman sköter uppgiften bra.

En önskan är att alla Karlskogabor ung som gammal någon gång får se pjäsen. Detta kan bli att öka stoltheten ännu mer av att vara Karlskogabo.

Alfred Nobel och teaterpjäsen Testamentet är den bästa PR som vår stad kan få, så låt oss vårda Alfred Nobels historia och Peter Krantz' teaterstycke på bästa sätt! Det är med stolthet vi konstaterar att initiativet till pjäsen är Nobelvännernas.

Britt och Tomas Hansson

Vi är till för Dig

- året runt**
- dygnet runt**
- i alla väder**



www.karlskogaenergi.se

NOBELDAGAR MED SKOLKLASSER PÅ BJÖRKBORN

”Är du Alfred Nobels fru?” frågade en av de inbjudna 10-åringarna när vi möttes. ”Hej och hå, vad säger man!” isen var bruten och det var bara att påbörja den långa, intressanta berättelsen om Alfred Nobel.

Jag var ombedd att förmedla kunskaper för barn i fjärde klass från tre olika skolor i Karlskoga om ”Herr´n på Björkborn”.

Fem Nobelpris

Inledningsvis fick barnen veta det mesta om de fem Nobelprisen. Av de efterlämnade 33 miljoner kronorna och Alfred Nobels

testamente med hans uttryckliga önskan att göra något gott för mänskligheten, har det blivit världens mest prestigefyllda pris. Barnen fick veta att det första Nobelpriset 1901 var på 150.000 kronor och att det idag vuxit till ca 10 miljoner kronor till varje pristagare.

Mannen bakom prisen

Efter den presentationen var barnen nyfikna på mannen bakom de här fina prisen. Jag berättade om gossen Alfred, som föddes på Norrlandsgatan i Stockholm 1833. Hur han, när tiderna blev svåra för



Vår fantastiska Beth Wall berättade och fängslade barnen med historien om Alfred Nobel.

hans pappa Immanuel, fick hjälpa sin mamma Andrietta med försörjningen genom att sälja tändstickor på gatorna i Stockholm. Vidare fick skolbarnen veta om Alfreds och familjens flyttning till St Petersburg vid nio års ålder, om hans ensamma ungdomsår i Ryssland samt hans studier i Paris, London och USA. De studieresorna i Europa och USA utvecklade den unge Alfred. Han lärde sig många språk och studerade det ämne, som blev hans – KEMI.

Alfred Nobel ägnade mycken tid åt att utveckla nitroglycerinet till ett säkert sprängämne. Han ville göra det mindre känsligt och få till stånd en kontrollerad explosion. Han lyckades 1875 komma fram till en lösning! Då hade han framställt dynamiten, som var lättare att hantera och tålde stötar. Alfred ansökte om och fick patent på sin DYNAMIT.

Berättelsen fortsatte med Alfred Nobels vistelse ute i världen och om hans hem i Paris och San Remo. Barnen fick även veta lite om kvinnorna i hans liv och hans många uppfinningar och andra patent. Det blev ju 355 stycken med tiden. Barnen blev också mycket imponerade av Alfreds flitiga brevskrivande – ibland trettio brev om dagen och skrivna för hand!!

Längtan till Sverige

Här är vi framme vid Alfreds längtan hem till Sverige. Han och hans gode medarbetare Ragnar Sohlman sökte och hittade ett företag i Sverige som var till salu. En ståndsmässig bostad fanns ju också och allt i Karlskoga. Alfred Nobel köpte Bofors industrier och bosatte sig på Björkborns herrgård! Nu kom Alfred Nobel (Peter Sundh) på överraskande besök till skolbarnen. Han gav sig tid att samtala en stund med oss och berättade lite om "sig själv". Mycket uppskattat!! Nu knyter vi ihop berättelsen om Alfreds liv när vi åter är framme vid Testamentet och Nobelprisen. Naturligtvis fick barnen veta hur pengarna, med hjälp av Ragnar Sohlman och de ryska hingstarna, hamnade i Sverige!

I en dryg timma lyssnade tioåringarna spánt och med stort intresse! Kanske kan historien om Alfred Nobels liv fungera som inspiration att läsa och vara flitig i skolan och bli en firad Nobelpristagare någon gång i framtiden!

Berättade på Björkborn och skrev det här gjorde

Beth Wall

Spongs

B O K H A N D E L

Bergsmansgatan 4, Box 30, 691 21 Karlskoga
Telefon 0586-374 00 • Telefax 0586-398 32



Med världen som arbetsfält



Chematur Engineering är ett ingenjörsföretag, som har dotterbolag i Sverige, USA, Tyskland och Finland samt säljkontor i Hongkong och Indien. Vi projekterar och uppför kemiska fabriksanläggningar runt om i världen. På huvudkontoret i Karlskoga är vi 70 medarbetare.



www.chematur.se

JAZZKVÄLL PÅ BJÖRKBORN



Nobel firades med skön jazz när Einar Perssons vänner med Nils Hahne i spetsen jazzade loss. Foto: Bengt Björk Karlskoga-Kuriren

På torsdagskvällen (23 okt. 2008) under Nobeldagarna arrangerade Nobelvännerna en bejublad och fullsatt jazzkonsert på Nobelmuseet – en konsert med Einar Perssons Vänner.

Kapellmästare i Einar Perssons Vänner är Nils Hane (90 år), kornett och sång, Per Nilsson, bas, Rune Lundell, piano, Per-Olof Johansson, gitarr, samt Sune Olsson, trummor.

Orkestern framförde ett antal evergreens

som fick det att rycka i benen hos den glada publiken. Låtarna bands samman genom ett antal trevliga mellansnack av Nils Hane.

Det är tionde året för Einar Perssons Vänner men enligt Sune Olsson var det ”första gången vi spelar för folk som betalt för att lyssna på oss”.

Efter konserten bjöds på kaffe med Nobelbakelse.

EN KVÄLL MED NOBELHISTORIA



Med indentent Hans Johansson som lysande moderator fördes intressanta samtal mellan Bertil "Näcken" Johansson och Ulf Danielsson. Foto: Marita Olén Widenberg

Nobelmuseets vänner anordnade en berättarkväll på Björkborns Herrgård på torsdagen (23 oktober 2008) under Nobel dagarna. Det var två giganter i berättargenren som möttes för att få oss delaktiga av många historier och upplevelser. Giganterna var den för oss välkände Näcken, Bertil Johansson, och Nobelkännaren och samlaren Ulf Danielson från Fristad. Moderator var indentent Hans Johansson.

Jazzkonsert med Einar Perssons Vänner

Kvällen inleddes med en enastående jazzkonstert med Einar Perssons Vänner där den 90-årigen ynglingen Nisse Hahne höll i rodret. Fantastiskt tryck, tyckte alla i publiken!

Näcken är en känd person, alla i Karlskoga

känner honom personligen kan man få intrycket av. Det kanske hans upp mot 80 TV-inslag om Karlskogahistoria kan förklara!

Ulf Danielsson – Nobelkännare och samlare

Ulf Danielson från Fristad som för första gången berättade sitt intresse för Alfred Nobel och hans familj inför publik var en mycket efterlängtat gäst. Hans intresse för Nobel kom ganska plötsligt. Ulf Danielson är mannen som inte gör något halvdant och när han fick erbjudande om att köpa en samling åkvagnar avsedda för hästtransporter så köpte han hela rasket, omkring 25 vagnar. En av vagnarna i samlingen uppgavs ha varit i Nobelsläktens ägo och det var ju intressant för den mångsidige Ulf. Vid arbete med

restaureringen av vagnen upptäckte han att den hade en signatur målad på sidan, nästan omöjlig att se. Det stod AN! Ulf blev mer och mer intresserad av att få vagnen expertiserad. Han undersökte alla detaljer på den och tog kontakt med många vagnexperter. Till slut kom han fram till att den var gjord på Nobels verkstäder i S:t Petersburg. Prydliga stämplarna sitter på olika ställen. Dessutom var den utrustad med elektrisk belysning som inte var eftermonterad utan inbyggd i vagnen från början. Gummihjulen var fortfarande mjuka! En forskare intresserade sig mycket för gummiblandningen som är ovanlig. Gummiringar som har 100 år på nacken brukar vara hårda som sten. Ulf anade uppfinnaren Alfred Nobels hand bakom fordonet. Hans teori är att Alfred Nobel lät konstruera och bygga vagnen hos broderns verkstad i S:t Petersburg för att testa några nya idéer på vagnområdet.

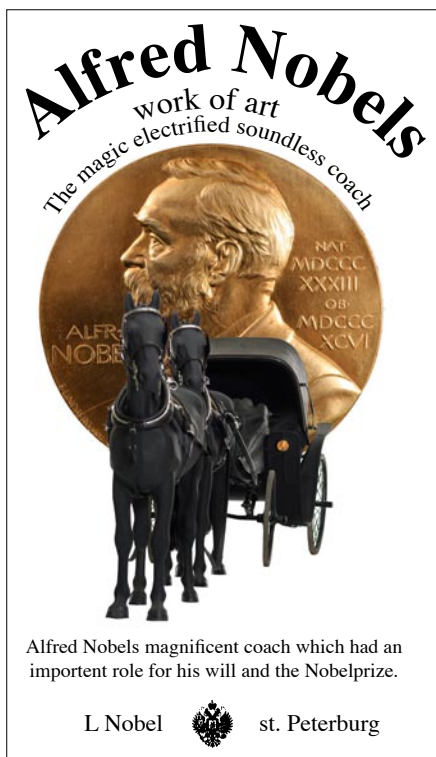
Alfred Nobels käpp

Denna vagn och forskandet kring dess historia ledde in den energiske Ulf Danielsson på Nobelfamiljens historia och föremål knutna till dem. Han inledde en forskar- och samlargärning som fortfarande pågår. Bland annat har han en käpp som tillhört både Alfred Nobel och hans far Immanuel. Nobelmedaljer, möbler och annat med anknytning till släkten har han lyckats förvärva.

Ulf Danielsson visade en del av sin samling Nobelia för publiken som fick tillfälle att själva hålla i medaljer och Nobels käpp, en sannskyldig högtidsstund för många.

Näcken

Denna intressanta samlarberättelse kryd-



dades av färgstarka kommentarer från Näcken, som var med då Nobelmuseet i Karlskoga bildades. Han berättade skrönor om föremålsanskaffningen och om Kristina Winbergs stora engagemang för att få museet till stånd. Näcken själv har haft kontor i Björkborns Herrgård när han var informatör åt gamla AB Bofors och kunde berätta roliga episoder från den tiden.

Tiden gick fort denna kväll och publiken vände hem i den kolsvarta natten med ett intressant bagage, att fått vara med om en ovanlig och mycket minnesrik kväll med sanna entusiaster för Nobel och Nobelminnen.

Hans Johansson, intendent på Nobelmuseet i Karlskoga

Byta bil?

Reservdelar?

Eller behöver din bil service?

**VÄLKOMMEN
TILL OSS!**

Helmia Bil

Tibastvägen 8, Karlskoga • 0586-79 44 00
www.helmia.se





Kreativ kemi för nya läkemedel

Med amerikanska ägare och kunder över hela världen lever Cambrex Karlskoga i en internationellt präglad miljö. Vi jobbar med avancerad organisk kemi med fokus på att utveckla processer och leverera produkt till innovativa läkemedelsföretag. Idag tillverkas framför allt aktiva läkemedelssubstanser och läkemedelsintermediat i allt från gramskala till tiotals ton.

Vi finns på Björkborns industriområde och har 350 anställda.

Cambrex Karlskoga AB
Tel 0586-78 30 00
www.cambrex.com/karlskoga
karlskoga@cambrex.com

 **CAMBREX**
Innovation. Experience. Performance.

NOVELLPRISUTDELNINGEN HÖJDPUNKTEN PÅ NOBELDAGARNA



Novellprisutdelning med fanor och fanfarer.

Ordföranden i Nobelmuseets vänner, Marita Olén-Widenberg, försöker summera årets Nobeldagar.

Det är inte lätt, det har varit så många arrangemang av olika slag.

--Men jag tycker nog ändå att av våra egna grejor så var prisutdelningen i uppsatstävlingen det bästa, säger hon.

Marita Olén-Widenberg är fortfarande på språng på söndagseftermiddagen. Direkt från Sköna söndag på Björkborn ska hon till Bob Dylan-konserten i kyrkan. Sedan är årets Nobeldagar definitivt slut, en vecka med teater, konserter, gratis visningar av Nobelmuseet, hantverksmässor, med mera, med mera.

Kuggen i hjulet

--Det är så roligt att så många vill delta. Det är viktigt att så många som möjligt blir engagerade och Karlskogaborna känner sig som en kugge i hjulet i Nobeldagarna, säger hon.

Själv har hon varit som spindeln i nätet och hållit i alla möjliga trådar. Av egna arrangemang tycker hon alltså att novellprisutdelningen i tisdags var bäst.

– Det är så roligt att få ungdomarna att intressera sig för svenska språket, det ligger ju helt i Alfred Nobels anda.

Lika roligt att handelsprogrammets ettor skötte serveringen med den äran och att det kom en frivillig gåva till den drogfria strandfesten vid skolvslutningen i sommar på 3.000 kronor.

Hon är jätteglad över samarbetet med Baharat Forge Kilsta - där maken Dan-Åke är vd – som sponsrar med prispengarna. Liksom med skolorna och Svenska akademien genom Odd Zschiedrich.

– Tävlingen kommer tillbaka nästa år och då ska vi bjuda in elever från Letälvsskolan i Degerfors, också.

Förra året kom 150 personer till utdelningen – i år över 500.

– Jätteroligt. Landshövding Rose-Marie Frebran – ny ordförande i Stiftelsen Alfred Nobels Björkborn – var där med sin man, bland annat.

En del kunde dock varit bättre: Bara fem mellanstadieklasser kom till muséet för att bli guidade och gå på Fiffiga huset – gratis. Man missade att bjuda också treorna på Walthers på teatern om testamentet. Hantverksmässan hade bara ett fel – vädret.

– En sådan ska vi nog förlägga tidigare på året och inte ihop med Nobeldagarna.

Efter mässan återstod ett par programpunkter: Karin Öman berättade om en annorlunda Alfred Nobel på hembygdsgården och Sköna söndag på herrgården samt Dylankonserten.

Mer känt

På Sköna söndag sammanfattade kommun-

direktör Anna Drevenstam sitt intryck av en fantastisk vecka och tackade eldsjelen Marita Olén-Widenberg. Hon talade om betydelsen av sådana här evenemang för att lyfta Karlskoga och göra Alfred Nobels Karlskoga mer känt och framförde vikten av Peter Sundhs insats.

Nobelvännerna sponsrade ju stiftelsen med 50.000 kronor för att alla som ville skulle kunna gå in gratis under de här dagarna. Karlskogaborna själva känner ju inte till Alfred Nobel så mycket.

Det hjälpte. Nobelmuseet har haft fler besökare under Nobeldagarna än under hela oktober förra året.

Men nu är det skönt att det är över. Men det kommer ett nytt år och med största sannolikhet nya Nobeldagar.

Sigun Carlén-Slottner

Karlskoga Tidning

S|E|B

Karlskoga
Telefon 0771-62 10 00

Provkör
Din nya SAAB,
CHEVROLET
eller OPEL
hos oss!

BIVA

SAAB • KARLSKOGA • OPEL

Kontrollerad

Silverkvalitet



TIBASTVÄGEN 10, KARLSKOGA
Tfn 0586-364 50





SAAB

Saab Bofors Dynamics

– engaged in precision

www.saab.se/dynamics

Betty Barclay

gardeur

rosner

APANAGE

oui
moments

☒ REDGREEN

Joseph Ribkoff



Molly-Jo

steilmann

apriori

ERICH FEND

Välkommen till

Zari mode

Torget 14 - Tel. 0586-318 02

BAE SYSTEMS

→B→ BOFORS

BLÅSIGT OCH KALLT PÅ HANTVERKSMÄSSAN

Hantverk och våfflor, hunduppvisning och ponnyridning, veteranbilar och världspremiär för Volvos allra nyaste bilar, vetenskapliga föreläsningar och visningar av Nobelmuséet. Det fanns mycket att välja på för den, som trotsade kylan och blåsten och begav sig till Alfred Nobels Björkborn i lördags (25 oktober 2008).

För vädrets makter var inte nådiga. Det enda vänliga var att det inte regnade. Å andra sidan blåste det så att några av de marknadsstånd, som de 35 hantverkarna satt upp blåste ner. Inte en utan flera gånger.

Av samma anledning blev det heller ingen ballonguppstigning. Men Sonny Persson blåste i alla fall upp ballonger åt de barn och ungdomar, som så önskade. Ballonger som förseddes med en lapp och telefonnummer. Kanske hör någon av sig så småningom.

Trots vädret hittade en jämn ström av besökare till Björkborn. Fröjdade sig åt det utsökta hantverket – det var bara hantverkare av klass, som fick vara med här – eller de stiliga veteranbilarna. Eller varför inte den spritt språngande nya Volvon som faktiskt världspremiärvisades. En godbit för de bilintresserade, förstås. För hundintresserade var det uppvisningar



Knivmakaren från Nora visar sina alster för mycket intresserade besökare.



Glada "Botvids Busar" (Tony, Mats, Benny och Stefan) stod för underhållningen med svängig musik och en och annan historia. Här provåker de en av veteranbilarna.



Birgit & Gösta Andreasson hade kommit ända från Örby, söder om Borås för att delta i hantverksdagen på Björkborn. De saluförde fantastiska halmsaker som de tillverkat själva, ja t.o.m. odlat allt material.

av olika slag, bland annat i agility, det var ponnyridning och underhållning av Botvids Busar och för den verkligt vetgirige föreläsningar i laboratoriet, bland annat av rymdforskaren Harry Stanford och den alldeles färske Alfredpristagaren Olof Hansson.

Guidning

Blev det för kallt fanns ju alltid chansen att ta en värmande och upplysande guid-

ning i museet, eller för de yngre passa på att testa alla roliga saker i Fiffiga huset – gratis båda aktiviteterna, Nobeldagarna till ära.

Men som sagt – det var kallt och framför allt blåsigt. Så en halvtimme innan sluttid fann man för gott att börja packa ihop.

Sigun Carlén-Slottner
Karlskoga Tidning

I ALFRED NOBELS LABORATORIUM

Under hantverksdagen höll Möckeln Innovation till i Laboratoriet med intressanta föreläsningar. Dessutom fanns flera lokala uppfinnare som visade upp och marknadsförde sina uppfinningar.



Olof Hansson blev årets Alfred
för att han tänkte tvärtom och satsade på vita linjer på grått papper, istället för som hittills alltid mörka linjer på ljust papper.



Rymdforskaren Harry Stanford
var inbjuden av Uppfinnarföreningen att hålla föredrag i Laboratoriet. Dessutom ställde han upp i en frågestund med mycket intresserade barn.



TODAY TOMORROW **TOYOTA**

Provkör hos oss!



Aukt. återförsäljare för Toyota

Lödarevägen 2
691 37 Karlskoga
Telefon 0586-524 00



Bergsmansgatan 19
Telefon 77 11 99



Prix blir Coop Forum Karlskoga!

Under 2008 gör vi en omfattande om- och tillbyggnad.

Redan nu startar vi med
Coop Forums sortiment och priser.
Välkommen!

LEKSAKER FRÅN NOBELS TID

Gunilla Gustavsson gästade Arbetar-museet Gråbo på söndagen för att berätta om leksaker från Nobels tid. Ett tiotal hade kommit för att lyssna och se på dockor ur hennes samling och leksaker som ingår i läns museets samlingar.

– Jag har ett brinnande intresse för dockor och dockornas historia, börjar Gunilla Gustavsson och påminner om att hon i tio-talet år drev ett dockmuseum i Degerfors. Men det har varit stängt sex, sju år och därför är hon glad när hon får komma ut och lufta sina dockor.

Aldrig fått tid att leka

Gunilla Gustavsson konstaterar att det inte varit alla förunnat att få leka med leksaker. Hon berättar att hon då och då besöker olika äldreboenden med sina dockor och berättelser.

– Då möter jag människor som säger att de aldrig fått tid att leka.

Göra egna leksaker

– Mycket av leken är förberedelser för vuxenlivet, tillägger hon och pekar på små miniatyrstrykjärn och andra hushållsföremål som barn lekt med.

De första svensktillverkade träleksaker-na är från 1860-talet. Gemla var först och något årtionde senare startade Brio, Bröderna Ivarsson, Osby.

Innan dess fick den som så ville och kunde göra egna leksaker.

– Man kunde hämta ett vedträd och måla med sot eller hitta pinnar att göra käpphästar av, säger Gunilla Gustavsson.

Benny Abrahamsson Karlskoga Tidning



*Gunilla Gustavsson med några av de dockor och leksaker som ingår i hennes samling.
Foto: Benny Abrahamsson Karlskoga Tidning*

SKÖNA SÖNDAG AVSLUTADE NOBELDAGARNA



Det svänger härligt om NoBells (Bosse Carlén, Anders Eriksson och Stig Erlandsson).

Liksom förra året avslutades Nobeldagarna med en lyckosam repris av Sköna Söndag (26 okt. 2008). För året var det trion "NoBells" som svarade för underhållningen

med "En musikalisk resa genom tiden". Allehanda välkända melodier framfördes till publikens förtjusning. Dessutom sjöngs allsånger av hjärtans lust.



Publiken sjöng glatt med i allsångerna under "Sköna Söndag".

Vår kommundirektör Anna Drevenstam summerade årets Nobeldagar och gav en eloge till Nobelmuseets Vänner för den fantastiska veckan. Hon talade om hur viktigt det är för Karlskoga att man gör

aktiviteter som lyfter fram Alfred Nobels Karlskoga och sätter det på kartan. I pausen bjöds alla deltagare på fika med Nobelbakelse.

Vi tandläkare stöder Nobelmuseet:

Helena Tollstoy

— ♦ —
Catarina Rydberg Lundin

— ♦ —
Magnus Hansson

— ♦ —
Susanne Morfeldt-Hafstrand

— ♦ —
Jan Danielsson Munhålsa

Bergmans Gjuteri

Fabriksgatan 14
691 41 Karlskoga
Tel. 0586-310 35
Fax 0586-310 23

Bergmans Mekaniska

Sektionsvägen 4
691 42 Karlskoga
Tel. 0586-329 47
Fax 0586-399 80

Gjutarboden

Fabriksgatan 8
691 41 Karlskoga
Tel/Fax 0586-310 21
Öppet: mån-fre kl 13-18
Semesterstängt juli månad

Se vår hemmsida: www.abbergmans.se

ÅRETS NOBELPRISTAGARE 2008

– EN KORT PRESENTATION

Medicin eller fysiologi

Halva priset tillfaller

- * Harald zur Hausen (72 år), professor emeritus och tidigare chef för Deutsches Krebsforschungszentrum i Heidelberg, Tyskland.

Andra halvan delas mellan

- * Francoise Barré-Sinoussi (61 år), professor och chef för Unité de Régulation des Infections Rétrovirales vid Pasteurinstitutet i Paris, Frankrike och
- * Luc Montagnier (76 år), professor emeritus och president för aidsforskningsinstitutet i Paris.

Harald zur Hausen belönas för upptäckten att cancer i livmodern orsakas av ett virus, så kallat humant papillomavirus eller HPV. Cancer i livmoderhalsen är den näst vanligaste cancertypen hos kvinnor och HPV-virus är den vanligaste sexuellt överförbara smittan i Sverige och många andra länder. Upptäckten har lett fram till två vacciner mot HPV, som lanserades på marknaden så sent som för ett par år sedan.

Francoise Barré-Sinoussi och Luc Montagnier belönas för upptäckten och isoleringen av Hiv – humant immunbristvirus, som orsakar aids – förvärvat immunbristsyndrom. Baserat på denna upptäckt kunde andra forskare sedan utveckla bromsmediciner, som hittills räddat livet på miljontals människor.

Fysik

Priset delas mellan

- * Yoichiro Nambu (87 år), professor

emeritus vid Chicagouniversitetet, USA. Född i Japan och tidigare doktor och professor i fysik vid universiteten i Tokyo respektive Osaka,

- * Makoto Kobayashi (64 år), professor emeritus vid laboratoriet för högenergifysik i Tsukuba, Japan och
- * Toshihide Maskawa (68 år), professor emeritus vid Yukawa-institutet för teoretisk fysik vid Kyotouniversitetet.

De belönas för upptäckten om naturens brott mot symmetrin. Det handlar om materia och antimateria, som från början måste ha bildats i lika delar, d v s materia och antimateria förintade varann och ingenting blev kvar. Men materia har i ett tidigt skede av universums historia vunnit över antimateria. Vår värld finns ju! Makoto Kobayashi och Toshihide Maskawa hittade en matematisk lösning på detta symmetribrött. Det handlar om kvarkar, naturens minsta byggsten. Den tredje pristagaren, Yoichiro Nambu, har formulerat matematiska verktyg för symmetribrött hos tomrummet, som inte alls är så tomt som namnet säger. - Deras upptäckter räcker inte. Men de har åtminstone givit oss en hint om var vi ska leta för att lösa problemet med materia och antimateria, säger Per-Olof Hulth, professor i elementarpartikelfysik och en av ledamöterna för Nobelkommittén för fysik.

Kemi

Priset delas mellan

- * Osamu Shimomura (79 år), professor emeritus vid Marine Biological Labo-

ratory, Woods Hole och Boston University Medical School, USA (född i Japan och tidigare doktor i kemi vid Nagoyauniversitetet där),

- * Martin Chalfie (61 år), professor i bioteknik vid Columbia University, USA och
- * Roger Y. Tsien (56 år), professor i fysiologi vid University of California, San Diego, USA.

De belönas för upptäckten av det gröna fluorescerande proteinet GFP.

Osamu Shimomura isolerade GFP från maneten *Aequorea victoria* och konstaterade att proteinet fluorescerade starkt grönt under UV-ljus.

Martin Chalfie var först med att visa att GFP:s gröna ljus kan användas som en lysande markör för olika biologiska fenomen. Genom att följa det gröna skenet kan forskarna se vart det märkta proteinet tar vägen i kroppen.

Roger Y. Tsien lyckades slutligen förklara varför proteinet lyser och han lyckades även få fram flera färger på ljuset. Idag kan alltså forskarna färga olika proteiner med olika färger och därmed följa flera biologiska processer samtidigt.

Användbarheten av upptäckten är enorm. Forskare har kunnat följa hur nervceller dör på grund av Alzheimers sjukdom eller hur insulinproducerande betaceller formas i bukspottkörteln hos ett växande embryo. GFP används också för att förstå biologin bakom sjukdomar och för utveckling av läkemedel.

Upptäckten av GFP har även använts i genetiskt mer tvivelaktiga sammanhang. Akvariefiskar har gjorts självlysande i olika färger och grisar har modifierats så att både suggorna och kulingarna blev självlysande.

Fred

Priset går till Martti Ahtisaari (72 år), Finlands president 1994-2000 och därefter fredsmäklare.

Han belönas för sina fredsuppdrag runt om i världen. Som FN:s representant i Namibia bidrog han starkt till landets självständighet. Sin kanske största insats gjorde Ahtisaari när han åstadkom fred i Aceh mellan självständighetsrörelsen och den indonesiska regeringen efter över 30 år av stridigheter. Fredsavtalet undertecknades i augusti 2005 i Helsingfors. Ahtisaari har även arbetat med konfliktlösning i Irak, Nordirland, Kosovo, Centralasien och Afrikas horn.

Litteratur

Priset går till Jean-Marie Gustave Le Clézio (68 år), fransk författare född i Nice men familjen har även rötter på Mauritius och i Nigeria.

Svenska Akademiens motivering:

”uppbrottets, det poetiska äventyrets och den sinnliga extasens författare, utforskare av en mänsklighet utanför och nedanför den härskande civilisationen”

Le Clezio slog igenom redan med sin debutroman ”Le procès-verbal” (Rapport om Adam) 1963. Han tillbringade några barndomsår i Nigeria där fadern arbetade som läkare. Detta har påverkat hans författarskap och i boken ”Afrikanen” (på svenska 2006) skriver han självbiografiskt om sin pappa.

Le Clezio är den fjortonde fransman som tilldelas Nobelpriset i litteratur, och den förste sedan Claude Simon 1985. Le Clezio började skriva redan som sjuåring och har gett ut ett fyrtiotal verk. Nitton av hans böcker finns utgivna på svenska. Utöver redan nämnda titlar följer här ett urval av hans främsta översatta verk: Febern (1966), Kriget (1974), Öken (1984), Raga

(2008) samt Allt är vind (2007), som Horace Engdahl rekommenderade läsaren att börja med.

Jean-Marie Gustave Le Clézio besökte Sverige så sent som den 25 oktober i år. Då för att mottaga Dagermanpriset i Älvkarleby.

Ekonomi till Alfred Nobels minne

Priset går till Paul Krugman (55 år), professor vid Princetonuniversitetet i USA, tidigare verksam vid Massachusetts Institute of Technology MIT.

Han belönas för att ha förenat utrikeshandel och ekonomisk geografi till en samlad teori som bygger på stordriftsfördelar, differentiering av produkter och transportkostnader. Paul Krugman anses ha lagt grunden till den nya utrikeshandelsteorin och den nya ekonomiska geografin, där hans avgörande bidrag

gjordes redan för närmare trettio år sedan.

Paul Krugman är en känd krönikör i tidningen New York Times och bloggare. På hans blogg kunde man läsa "A funny thing happened to me this morning...", den dag han fått underrättelsen om ekonomipriset.

Till sist

Varje pris är på 10 miljoner kronor. I år får alltså tolv pristagare dela på 60 miljoner kronor, tre får 10 miljoner, en får 5 miljoner, sex får 3,33 miljoner och två får 2,5 miljoner. Fredspriset delas ut i Rådhuset i Oslo, övriga fem priser i Stockholm till elva pristagare. Det blir trångt på podiet i Konserthuset.

Sven-Gunnar Wall

Källa: DN

SYNSAM HAR DITT BÄSTA FÖR ÖGONEN



SYNSAM

www.synsam.se

GLASÖGONSPECIALISTEN SYNSAM

MEDBORGARGATAN 6 • DEGERFORS • 0586-400 91

BERGSMANSGATAN 6 • KARLSKOGA • 0586-640 70

NOBEL FIRADES MED TAL OCH KRANSNEDLÄGGNING 10 DEC. 2008

Högtidstal för att påminna om Alfred Nobels storhet följt av kransnedläggning vid foten av den byst av Nobel som står i Tingshusparken. Och inne i konsthallen där det hade samlats drygt 80 personer bjöds det på glögg, pepparkakor och stämningsfull sång av en kvartett grabbar Marcus, Linus, Alexander och Johan från Kulturskolan.

Marita Olén-Widenberg, ordförande i Nobelmuseets vänner, hälsade välkommen och lämnade sedan ordet till sig själv för att hålla talet till Nobels minne. Hon påminde om Alfred Nobels storhet och påpekade att Nobel gjort enastående

insatser för generationer av människor i alla världsdelar.

Uttryckte beundran

Marita Olén-Widenberg uttryckte beundran för Nobels klarsynthet och hans visioner och tar som exempel att Nobel redan i slutet av 1800-talet verkade som en världsmedborgare.

– Och det var här, på just den här platsen, som Nobelprisen föddes, fortsätter Marita Olén-Widenberg och berättar kortfattat hur Ragnar Sohlman, som anställdes som Nobels assistent, kämpar för att få Nobel skriven i Karlskoga. Och det gick eftersom han hade sina ryska Orlov-hingstar stationerade i stallet vid bostaden på Björkborns herrgård.



Marita Olen-Widenberg höll högtidstalet till Nobels minne vid ceremonin i Tingshusparken.

– Fransk lagstiftning kungör att där en man har sina hästar där har han också sin bostad, tillägger Marita Olén-Widenberg. Och det var därför Björborns herrgård och inte lägenheten i Paris eller villan i San Remo ansågs vara den plats där Nobel bodde.

Marita Olén-Widenberg berömmar i sammanhanget Peter Krantz dramatisering Testamentet som bygger på Ragnar Sohlmans bok och åskådliggör arbetet med att få Nobel folkbokförd i Karlskoga och uppmanar alla som inte sett föreställningen att göra det nästa gång den spelas.

Så långt var allt frid och fröjd. Men en gentleman hade noterat hur sparsamt det flaggades på Nobels dödsdag som också är allmän flaggdag. Jodå, sa han, det flaggades utanför hotellet men sen var det glest med flaggor och det tyckte han var stor synd och skam i den stad som marknadsför sig som Nobels stad.

– Skriv det, sa gentlemanen.

Benny Abrahamsson
Karlskoga Tidning



Efter talet lades det ned en krans vid foten av Nobelbysten.

Vi stöder Nobelmuseet:

Svenska kyrkan i Karlskoga

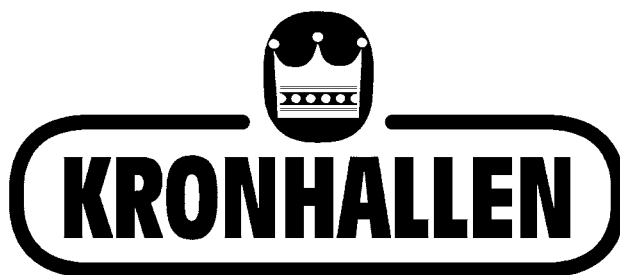
VWR Internationell AB

Wikers AB



KARLSKOGA URAFFÄR AB

Torget 14, 691 23 KARLSKOGA • Telefon 0586-530 75



KARLSKOGA & DEGERFORS

SVENSK ■■■ FASTIGHETSFÖRMEDLING

Från ett läge till ett annat

E-mail: sf.karlskoga@svenskfast.se - Tel. 0586-532 00

www.svenskfast.se

SMYCKA

SKÄRLUNDS GULD & SILVER

Tanneforsgatan 8
LINKÖPING
Telefon 013-13 68 19

— * —

K-Center
KARLSKOGA
Telefon 0586-300 58

Byggvaror till lågpris!



Linneback • Telefon 0586-72 20 10
www.nords.se

Beckers



nya • hem

Hallberg's

Telefon: 0586-362 75

Färg - Vägg - Golv - Städ - Kök



Auktoriserad hälsorådgivare

Bergsmansgatan 2
Tel. 300 66

www.lifebutiken.se

ÅRSMÖTE

Alfred Nobels Björkborn den 19 mars 2009 kl 18.30

Vi inleder med fika och avslutar med årsmötet.

Kl 19.00

***Professor Thomas Tyden, ordförande i Nobelfamiljen, berättar om
bröderna Nobel och om Nobelfamiljens aktiviteter.***

EFTERLYSNING

Nobelvännernas styrelse består av 6 ledamöter och 4 suppleanter.

Vi inom valberedningen vill gärna att de medlemmar som har intresse att verka inom vår förenings styrelse - eller har vetskap om någon medlem som vill – anmäler detta till någon av oss. Till årsmötet i mars kommer att behövas några nya ledamöter/suppleanter då mandatperiod har utgått och omval har avböjts etc.

Detta upprop skall ses som en ambition att få in nya krafter i föreningens styrelse och samt att därvid ge alla medlemmar möjlighet att anmäla sitt intresse.

Dan-Åke Widenberg

Ulla Jansson

Anders Jones

HEMSIDAN

www.nobelmuseetsvanner.se

Se bildspelet från Nobeldagarna



**Årsavgift: 100:- enskild medlem,
150:- familj**

Postgiro 85 64 46 - 0

**Stöd
Nobelmuseets
Vänner!**

Medlemmar har fri entré till Nobelmuseet under ordinarie öppettider.